

FÉLELEM

Sajnos, a kocsi bedöglött.

Közel egy hangulatos motelhoz. Én hajsoltam a szegény motort: nem kellett volna. Ne beszéljünk róla. Ez a helyzet.

Így hát letelepedtem az egyik asztalhoz és sört rendeltem. Nette meg tönkre a világ, mondtam magamban, és az éjszaka várható eseményeire gondoltam.

A kiszolgáló megnyugtató. Van szoba, hogyne.

Második sörömet ittam, amikor velem szembe leült az asztalomhoz Bonzo. Magas termetű férfi, a haja szőke, bőre vöröses. Barátságosan és mégis kissé gúnyosan nézett rám.

— Elnézést — mondtam neki —, de te meghaltál. Az érettségi bankett után hazautaztál a kisvárosba és ott alkoholmérgezésben meghaltál.

Bonzo felnevetett.

— Érdekes. Én erről mitsem tudok.

— Az újságban olvastam. Szép temetésed volt. Az osztályfőnök látott a ravatalon.

— Nagyon részeg lehetett...

Így alakult tehát. Bonzo élt. Az elmúlt húsz esztendő alatt semmit sem változott. Nyilvánvalóan könnyű élete lehetett, biztos egzisztenciája. Vegyésznek indult, de — úgy tudtuk — meghalt. Él.

Csoda-e hát, ha reszket a hangom?

— Mesélj magadról, Bonzo...

— Fájdalom, nincs sok időm. Holnap utazom Mexicóba.

— Honnan jössz?

— Iránból.

Láttam az arcán, hogy élvezzi zavaromat. Hátradőlt és mohón itta a sört.

— Sápadt vagy — mondta. — Mitől?

— Ez a találkozás egy kissé megzavart.

— Én is találkozom emberekkel. Londonban a Trafalgar téren, a Waikiki Beach homokján Honoluluban, Párizsban és a tibeti fennsíkon... Jóllehet nem tudom, hogy mit is keresünk tulajdonképpen a Földön? Ezen a Földön...

Ebben a hangban bizalom volt. Megéreztem, hogy Bonzónak fontos mondanivalója van. Csak ez a sápadtság ne volna az ő arcán is.

— Néha azt mondják nekem az idegenek, hogy az ember egyáltalán nem földi lény. Mit gondolsz?

— Bedöglött a motorom.

— Az én fejemben is megfordult a gondolat. Még akkor az érettségi bankett után. Megkérdeztem tőle, hogy mit keresünk a bolygón.

— Tőle?

— Tőle.

— Kitől?

— Nem ismered.

Rövid szünet után folytatta:

— Nem vitás. Valakik vagy valamik kolóniát létesítettek a Földön. Talán tudományos kísérleteket végeznek velünk. Hogyan viseli el az ember az éghajlati viszontagságokat. Más szóval: nálunk sokkal civilizáltabb élőlények megteremtették számunkra a Földön az élet-körülményeket. Most tehát egy jól megszervezett biológiai élettávot kaptunk. A bolygót — ki tudja, miért! — Földnek keresztelték. Valószínűleg évekig és évekig tanulmányozták a lehetőségeket, s végső eredményként a tudományos laboratóriumban elkészítették, összeállították azt az élőlényt, aki könnyen alkalmazkodik a földi élethez, ahol — ugyan ki meri megcáfolni? — ma sem könnyű megmaradni.

Hallgattam. Egy örült őrjárata az asztalomnál. Csak beszéljen. Elfárad, s akkor majd én kérdezek tőle egyet-mást.

Bonzo pedig tagolva a szavakat tovább beszélt. Leckét mondott fel. Igen jól, dadogás nélkül. Nem először szavalt.

— Ez az élőlény több változatban állt talpra. Különböző biológiai tulajdonságokat vett fel. Hát ezért szólhatunk feketéről, sárgákról, rézbőrűekről és természetesen fehér emberről. Előzőleg megmérték a Föld hőmérsékletét, s az élőlényeket ettől függően szórták széjjel a folygó különböző pontjain. Érted?

Mosolyogva közbevettem:

— Valahol mégis tévedhettek a te tudósaid, Bonzo . . .

Tűzbe jött. Felemelte a hangját.

— Valószínűleg. Ez egy elfogadható verzió. Mégis ha valóban tévedtek, akkor következetesen élnünk kell ezzel a lehetőséggel. S itt kezdődik tulajdonképpen a játék. Talán nem szenteltek kellő figyelmet az apróságoknak. Elnagyolták a lényeket. Nem számoltak a vulkánkitörésekkel, földrengésekkel, és hát a mikrobiológia is ezer veszőlyvel leste a gyöngye alakú új élőlényt. Hogyan ellenállni? Az ember további léte a Földön kérdésessé vált. Az alkalmazkodási folyamat nem tartott hosszú ideig. Hiszen — ez képezi a játék magvát — most is tart, de feletteseink nem rövid távon dolgoznak. Kutatnak, életet osztanak és halált. Az első fázisban — figyelsz engem? — tehát az ember nehezen illeszkedett bele az életkörülményekbe, s fejlődése nem volt zavartalan. Szellemi képességei elkorcsosodnak, egyre nehezebben tartja fenn magát a fajta. Következik most a visszafejlődési szakasz. Ez a folyamat oda helyezte az embert, ahol ebben a pillanatban van.

— Ezt is tőle tudod?

— Tőle. Tőlük. Mondhatom tovább?

Röviden biccentettem a fejemmel. Folytasd, szegény barátom.

— Tehát visszafejlődtünk. Kiegyenlítődtünk az új élet, az új környezet élőlényeivel. Megizmosodtunk, ellenállóbbá lettünk, elfogadtuk a földi élet szabályait, feltételeit, törvényeit, s ezután következett a stabilizáció érája.

— Életünk melyik szakaszánál tartunk? A „játék” ideje?

— Ez lehetett a jégkorszak. Most róla beszélek. A hideg éra megszabadított bennünket a minket minduntalan támadó, halálos kórt hozó baktériumoktól és vírusoktól. Nem mindegyiktől, barátom, nem mindegyiktől!

— Nem?

— Nem. Az ellenség száma azonban lényegesen megfogyatkozott. A kompozícióval nem is volt baj. Tökéletesen megszerkesztettek bennünket. A fejlődés üteme ezután felgyorsult. Az ember önállóan kezdett élni, habár a jégkorszak ugyancsak elhúzódott. Túl kellett élni. Ez lehetett az egyetlen cél. S ennek érdekében — a veszély vezette erre — gondolkodni kezdett. Az ember. A tudomány megállapította, hogy lassan-lassan elszakadtunk a majmoktól. Ez a folyamat teszi emberré az embert.

Érdekelt a történet. Határozottan érdekelt. Bolond mese, de szórakoztat. Tele van ellentmondásokkal, de van benne valami morbid és titokzatos.

— Megkapjuk hamarosan a civilizált embert?

— Lemásztunk a Földre. Megnyertük a csatát. Lemondtunk a feltételezett ősrökről, megtagadtuk őket és alaposan körülnéztünk, hogy mi is terem azon a terepen, amelyen lépkedünk. Tudat alatt azonban sohasem tudtam megszabadulni a gondolattól... Nem! Erről nem beszélek.

— Melyik gondolattól, Bonzo?

Lehalkította a hangját.

— Még nem említettem? Gyarmaton élünk. Ide telepítettek bennünket. Itt húzódik egy határ, amelyen túl kezdődik a bizonytalanság. Néha elvesztem a tért és az időt, mert semmit sem lehet bebizonyítani. A jelen és a múlt egy masszába sűrűsödik, s a feljegyzések vagy emlékezések mindarról, ami valamikor volt, nem nyújtanak biztos támpontokat. Átkozottul megkeverték a kártyákat.

— Voltál orvosnál?

— Voltam.

— És?

— Lekezeltem vele.

— Semmi több?

— Nincs más feladatom.

Csak ketten ültünk a hatalmas tölgy alatt.

— Senki sem szereti, ha a betegségét emlegetik — szoltam hal-
kan —, de... Nincs segítség?

Bonzo elnézett a fejem felett. Folytatta a meséjét.

— Idegenek vagyunk. Valami fonal mégis a gyarmatosítók felé
vonz. Tudat alatt hordozom ezt a... Minek nevezzem? Ez a kontak-
tus évekre eltűnedezik, elfeledem. Visszajön. Metafizika.

— Micsoda?

— A semminek tartalma van. Bizonytalan tudatosságban élek,
de bennem alakul az értelem, amely önállóságomat bizonyítja, segíti.
A mechanizmus — mondtam — tökéletes. Megvan a biológiai egzisz-
tenciánk, barátom, de a múltra emlékezés összemossa a teret és az
időt. Feljegyzések? Minden írás arról, ami volt, nem bizonyít semmit,
hiszen évszázadonként másképpen magyarázzuk a történelmet, az ese-
ményeket. A vallás... Igen. A vallás is alaposan belekontárkodott a
játsmába.

Egy szót sem szoltam. Figyeltem.

— Az ember nagy úr a Földön — mondta komoran. — Új hazá-
jában. Mégis ösztönösen visszavágyik a múltba. Honvágya van, érted?
A metafizika misztérium. Honnan a paradicsom fogalma? Hol van az
a paradicsom? Az égen. És az égen milliárdnyi csillag. Még néhány
Föld. Vagy nevezzük őket más néven. Biztosan létezik egy anyabolygó.

Most már úgy éreztem, hogy Bonzo megaláz a meséjével, de
hallgattam, mert váratlanul félelem vett rajtam erőt. Mitől? Bonzo gör-
csösen fogta a csuklómát és a jelek szerint esze ágában sem volt
abbahagyni ezt a lényegében esztelen mesét.

— Tegyük fel — folytatta rekedten —, hogy a hatalmasok ma-
növereztek velünk. Ez a szervezet azonban régen levette rólunk a
kezét. A kísérletről. Talán rájöttek arra, hogy a Föld kellemetlen boly-
gó, jóllehet külalakra igen dekoratív, de viselkedésében mérgező
hatású.

Elgondolkozott. Talán azt tette, nem tudhatom.

— A civilizációnak ebben a szakaszában — mondta — az em-
ber végre eléri az ötven esztendő's átlagot. Ehhez azonban jól kell élnie.
Tehát a kísérletezéseknek pozitív eredményei is vannak.

Felcsattantam:

— Ezeket a kísérleteket mi végezzük! Földi emberek!

— Ki állt a fülünk mögött? Ki mozgatja az agyunkat? — kér-
dezte Bonzo. — Valakik kiválasztották a kiválasztottakat, nem gon-
dolod?

Szabad kezemmel a korszó után nyúltam. Innom kellett. Hogyan
szabadulok meg ettől a lidértcől?

Bonzo a szemembe nézett.

— Egy távoli civilizáció leszármazottjai vagyunk. Jöttek a tudó-
sok és kísérleti laboratóriumokat létesítettek a Földön. Évekig tanul-
mányozták a bázist. Kerestek, kutattak, mert azon a másik bolygón
a levegőnek talán fekete színe lehetett. Ezek a kísérleti laboratóriu-
mokban azonban megszűntek, mert a távoli civilizációt valami nagy ka-

tasztrófa érhetne. Talán néhányan közülük megérezték, tudták, várták azt a katasztrófát és idejében a Földre szöktek. A fanatisták! Mindenre képes ősök! Talán még mindig jönnek...

Idegesen közbeszóltam:

— Vagy mi küldünk oda embereket, nem gondolod?! Ostobaság. Bonzo arca eltorzult.

— Nem. Innen nem küldenek senkit. Hívnak...

— Hová?

— Ahol legyőzhető a halál. Az embert fel kell szabadítani mindentől. Az embernek elsősorban meg kell halnia...

— Mitől?

— A félelemtől. Félsz tőlem?

Ez az ügy kezd komolyra fordulni. Félttem. Az ember leül az asztalhoz és az emlékekről szeretne beszélni egy volt iskolatársával, korsó sör mellett, de most másról van szó.

— Jól van — mondta Bonzo és elengedte a csuklómát. — Megyek.

— Hová?

— Majd megtudom. Talán Japánba...

Eltűnt. Talán itt sem volt? Sok-sok injekciót kell majd belém tömni, hogy elfeledjem ezt a találkozást. Végképp elfeledjem, mert Bonzó utolsó pillantása nem búcsú volt, hanem hívás. Hívás. Valahová.

Éjjel arra ébredtem, hogy pokolian fáj a fejem. Ez a fájdalom nem szűnt meg a városban sem, otthon is kínozott, és végül felkerestem az orvosomat. Leültetett, megvizsgált.

— Nem tudom, mi a bajod — mondta. — Látod ezt a csíkot a homlokodon? Mitől kaptad?

Nem tudtam megmondani. Kitartóan fáj a fejem.

— Milyen orvosságot írjak? Szeretnél valamit mondani?

Görcsösen elkaptam az orvos csuklóját.

— Furcsa gondolatom támadt. Néha azt mondják nekem az idegenek, hogy az ember egyáltalán nem földi lény. Mit gondolsz? Megkérdeztem tőle, hogy mit keresünk a bolygón?

— Tőle?

— Tőle.

— Kitől?

— Nem ismered. Nem vitás. Valakik vagy valamik kolóniát létesítettek a Földön. Talán tudományos kísérleteket végeznek velünk...

Gorombán megszorítottam az orvos csuklóját.

Az ő homlokán is megjelent egy vékony csík.